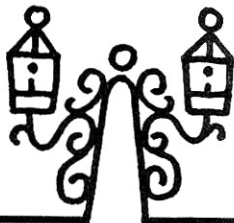

Räkärien, kivalterien
ja kopistien aikaan

Ain vain se vanha osotekalenteri!

Oululainen osoitekalenteri 1899—1900 avaa sivu sivun jälkeen ikkunan ellei aivan levälleen niin hyvästi roalleen tarkkailla vuosisadan vaihteen elämänmeno, ammatinharjoittamista, asenteita, säätyjakoa yms. On virkamiehiä, isoja ja pieniä, kauppiaskuntaa, käsityöläisiä ja muita ammatinharjoittajia, herroja ja työmiehiä, neuvoksia ja neuvoksettaria, onpa kaksi kreivitärtäkin, oihiin vielä joskus aivan erikseer palaan. Ja leski kuin leski ilmoittaa miesvinaanansa "säädyn", järkiään, asettuen näin vielä lastenlastenkin aikana paikalleen omassa yhteiskunnassaan.

Herroja ja työmiehiä on tänäänkin, mutta poissa ovat säällit ja käsällit, nahk.-kisälli yhtä hyvin kuin kultasep.-sälli ja kirjansit.-sälli, telegrafistit ja signalistit, kolleegat ja pilytekn(ikko). ja kivalteri ja senaatin kopisti, timperit ja fiilarit,

vaikka muutamat näistä ammattilaisista toki ovat tallella toisilla nimikkeillä.

Fiilarista tulee mieleen "häärviilari", jonka kuulin ensimmäisen kerran niihin aikoihin kun itsekin olin ollut lapiomiehenä hautuumaalla. Tulin kysyneeksi Siiran Takelta, mitä oli kesällä hommaillut, niin Take siihen, että olipahan vain ollut hautuumaalla "häärviilarina". Oliko sitten ollut Tuomaisen tai jonkun muun hautakiventekijän kisällinä!

Yhden (lääninhallituksen) kivalterin minäkin ehdin tuntea, hän oli luokkatoveri Niilo Nikkilä, joka hiihti viimeisen kilpailunsa talvisodassa. Mutta mitähän tekemistä senaatin kopistilla oli Oulussa?

Entisiä ammatteja alkavat olla myös hevosmies ja pika-ajuri, urkujenpolkija ja virrenlaulaja, haavuri ja mittari, pienpolttaja, panumaakari ja vanumaakari, joka oli Heikki Lipponen, Torkadulla

silloinkin, talo sama kuin nyt, vain eri numero. Toisin tittelin esiintyvät nykyisin lokomonkuljettaja, haminapalvelija, olutkuskki, kaupakirjan.ittäjä, puotineiti ja puotipalvelija, houruinhuoneen vahti ja toimeenpaneva tirehtööri ja pois sa ovat luotsiluutn. (leskineen) ja ali-vänr.

Kuinkahan moni lukija hoksaa, mikä oli tervaräkäri, räkäri tai ent. räkäri? Mutta jos sanon perään, että tervahodin isneptori oli A.A. Junnelius, niin on helpompi arvata. Ja tärkeistä fiskaaleista — fiskaalin lesken lisäksi — tulkoot mainituiksi siltavahti Heikki Kangas, kirkkoväärti Juho Hintza, pol.komm. Gabriel Passi ja ruuan pit. Maria Höckert, lääninsairaala. Kättilöitä oli ainakin neljä, yksi Kättilö isolla kirjaimella, mikä saataisi olla muutakin kuin painovirhe.

Kauppiaskunta on hyvin edustettuna, ja heistä, kauppoista laullenlaisista, on oikein oma luettelonsa. Kaupustelijoita on ainakin yhtä paljon, mitä se sitten tarkoittikin!

Kauppaneuvoksia on kaksi, mikäli oikein laskin, Joh. Sanfr. Hedman ja K.A. Snellman, mutta hovineuvoksia peräti kolme: Gabr. Jac. Borg, joka asui Kirkkokatu 33, K.Th. Sohlberg, joka asui tämän lehtitalon paikalla ja venäjän kielen kääntäjä lääninhallituksen-

sa Karl Hintze. Kuvnööri G.E. Fellman on valtioneuvos, lääninsihteeri V.E. Lijebled laamanni, lääninkamreeri J. G. Hortling kamarineuvos. P.V. Snellman on kunnallisneuvos ja F. Emil. Willgren nimineuvos. Saksalla ja Ranskalla on konsulinsa, Tanskalla, Espanjalla, Hollannilla ja Portugalilla sijaiskonsulinsa, nykyiset varakonsulit. Lisäksi on ruotsalaisnorjalainen sijaiskonsuli. Lukija tietysti muistaa, mikä oli Ruotsin ja Norjan valtiosuhde 1900!

Kaikkia aikuisia oululaisia kalenterimme varmastikaan ei luettele, mutta ynnäämistä voinee silti harrastaa. Vanhoista porvaris- ja virkamiessuvuista ovat vielä hyvin edustettuina Castrenit ja Häggit, molempia 13, Åströmit 10, Snellmanit ja Hedmanit, 9, Bergit 8. Pentzinejä on vielä 6, Calamniuksia Helandereita, Rehnbackejä ja Hackzelleja 5, Toppe-liuksiakin vielä 4. Heikkiset ovat kalenterissa enemmistönä, heitä on 16. Rautiota ja Hiltusia on 9, ja 7:ään veronmaksajaan, josta ehkä onkin kysymys, pääsevät Aholat, Holströmit, Kaakiset, Kinnuset, Kemppaiset, Laurinit, Mattilat ja Tervot.

Lopuksi vielä vihje lääninhallituksessa asioiville: lääninreistraattori supliikiasioita varten G.R. Hernberg. Että olla hyvä!